

Ministerul Economiei și Comerțului
al Republicii Moldova

Academia de Științe
a Moldovei

IEFS

Institutul de Economie, Finanțe și Statistică

ECONOMIE și SOCIOLOGIE

REVISTĂ TEORETICO-ȘTIINȚIFICĂ - fondată în anul 1953

ECONOMY AND SOCIOLOGY
THEORETICAL AND SCIENTIFIC JOURNAL - established in 1953

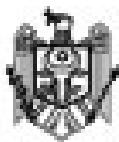
ЭКОНОМИКА И СОЦИОЛОГИЯ
НАУЧНО-ТЕОРЕТИЧЕСКИЙ ЖУРНАЛ - основан в 1953 году

Nr. 1
—
2009

Chișinău
Кишинэу

ISSN: 1857-4130

Ministerul Economiei și Comerțului
al Republicii Moldova

Academia de Științe
a Moldovei

IEFS

Institutul de Economie, Finanțe și Statistică

ECONOMIE și SOCIOLOGIE

REVISTĂ TEORETICO-ȘTIINȚIFICĂ - fondată în anul 1953

ECONOMY AND SOCIOLOGY
THEORETICAL AND SCIENTIFIC JOURNAL - established in 1953

ЭКОНОМИКА И СОЦИОЛОГИЯ
НАУЧНО-ТЕОРЕТИЧЕСКИЙ ЖУРНАЛ - основан в 1953 году

Nr. 1 / 2009

ISSN 1857-4130

Chișinău
Кишинэу

Colegiul redacțional:

Redactor-șef:

Gheorghe ILIADI, doctor habilitat (IEFS)

Secretar responsabil:

Angela TIMUȘ, doctor (IEFS)

Membrii:

Engen HRIȘCEV, doctor habilitat, membru corespondent al AŞM (ASEM)

Gheorghe MIȘCOI, doctor habilitat, membru corespondent al AŞM

Andrei TIMUȘ, doctor habilitat, membru corespondent al AŞM (IFSSP)

Viorica CĂRARE, doctor habilitat, profesor universitar (ANPC)

Mitrofan CIOBAN, doctor habilitat, academician al AŞM (US Tiraspol)

Galina ULIAN, doctor habilitat, profesor universitar (USM)

Mircea CIUMARA, doctor, profesor universitar (INCE al AŞ, România)

Alexandr NECHIPELOV, doctor habilitat, academician, vice-președinte al AŞ din Rusia

Anatolii ROJCO, doctor, conferențiar cercetător (IEFS)

Alexandru MURAVSCHII, doctor, conferențiar universitar (IEFS)

Victor MOCANU, doctor, conferențiar universitar (IFSSP)

Alexandru GRIBINCEA, doctor habilitat, profesor universitar (ULIM)

Conform deciziei Comisiei Superioare de Atestare a CNAA, revista „Economie și Sociologie” este inclusă în „Lista revistelor și publicațiilor științifice recenzate”.

© Institutul de Economie, Finanțe și Statistică
al AŞM și MEC

© Secția de Sociologie a Institutului de Filozofie,
Sociologie și Științe Politice al AŞM

Preluarea textelor apărute în revista “Economie și Sociologie” este posibilă numai cu acordul autorului. Responsabilitatea asupra fiecărui text publicat aparține autorilor. Opinia autorilor nu este întotdeauna și opinia redacției.

Redactor: Iulita Bircă

Redactor tehnic: Vitalie Spinachi

Bun de tipar 30.03.03. Tirajul 100 ex. Coli de tipar conv.10,94. Com. 6.

Adresa redacției: Complexul Editorial-Poligrafic, IEFS, MD-2064, Chișinău,
str.I.Creangă, 45, tel.: 74-55-70, 74-87-36

web: www.iefs.md; e-mail: iefs@iefs.md

CUPRINS:**ECONOMIE***Gheorghe ILIADI, Tatiana PARVAN*

Fundamentarea metodologică a modificărilor instituționale și a mecanismului de reglementare a asigurării echilibrului finanțier-creditor.....	9
--	----------

Gheorghe COSTANDACHI

Rolul protecției sociale în sistemul sferei sociale.....	21
---	-----------

Aiaț ORUDJEV

Antreprenoriațul și rolul acestuia în economie.....	32
--	-----------

Maria Carmen BUCUR

Particulatitățile managementului public și legitățile dezvoltării autonomei științei administrației.....	41
---	-----------

Elena ACULAI

Baze metodice ale evaluării mediului de afaceri din Moldova.....	49
---	-----------

Sergiu NOVIC

Aspectele teoretice ale beneficiilor și costurilor privind integrarea Republicii Moldova în Uniunea Europeană.....	56
---	-----------

Viorica ȘEPTELICI

Problemele auditului intern în procesul de creditare în RM: unele abordări.....	70
--	-----------

Maia PISANIUC, Natalia PALIU, Dorina HARCENCO

Dezvoltarea pieței valorilor mobiliare în condițiile globalizării: tendințe, provocări.....	80
--	-----------

Victoria GANEA, Tatiana LISIU

Aspecte ale evoluției grupelor finanțier-industriale în contextul dezvoltării inovațiilor	92
--	-----------

Veaceslav BÂRDAN

- Influența transporturilor rutiere asupra mediului..... 99**

Leonard LEPĂDATU

- Considerente statistice asupra ratei de eșuare a proiectelor
în tehnologiile informaționale..... 113**

SOCIOLOGIE

Andrei TIMUȘ

- Construirea statului social – factorul decisiv al bunăstării
populației..... 120**

Ion MOCANU

- Încrederea populației Republicii Moldova în instituțiile
sociale și mecanismele electorale..... 132**

Anatolii ROJCO

- Asigurarea metodologică și informațională a evaluării
nivelului și condițiilor de trai ale pensionarilor..... 142**

Valentina VINOGRADOVA

- Evaluarea stării sănătății pensionarilor Moldovei..... 153**

Anatolii ROJCO, Oxana LIVIȚCHI

- Evaluarea sărăciei în gospodăriile casnice cu pensionari 164**

CONTENTS:
ECONOMY

Gheorghe ILIADI, Tatiana PARVAN

- Methodological substantiation of assurance of equilibrated economy.....** 9

Gheorghe COSTANDACHI

- The role of social security in the social sphere.....** 21

Aiaz ORUDJEV

- Enterprise and its role in economics** 32

Maria Carmen BUCUR

- Peculiarities of the public management and development in conformity of the law of the autonomy of management science.....** 41

Elena ACULAI

- Methodical bases of business environment evaluation in Moldova.....** 49

Sergiu NOVIC

- Methodical bases of business environment evaluation in Moldova.....** 56

Viorica ŢEPTELICI

- Internal audit issues of the crediting process in Moldova.....** 70

Maia PISANIUC, Natalia PALIU, Dorina HARCENCO

- The securities market in the conditions on globalization: trendens, thallengef.....** 80

Victoria GANEA, Tatiana LÎŞH

- The aspects of financial-industrial groups evolution in context of innovations development.....** 92

Veaceslav BÂRDAN

- The influence of terrestrial transports upon environment** 99

Leonard LEPĂDATU

- Statistical considerations concerning failure rate in IT projects..... 113**

SOCIOLOGY

Andrei TIMUŞ

- Building of social state is the factor decisive weal population.... 120**

Ion MOCANU

- Population's trust of the Republic of Moldova in social institutions and electoral mechanisms..... 132**

Anatolii ROZSHKO

- The methodological and informational supply of the estimation of level and conditions of the pensioner's life..... 142**

Valentina VINOGRADOVA

- Estimation of the pensioners' healthiness in Moldova..... 153**

Anatolii ROZSHKO, Oksana LIVITSKI

- Assessment of poverty in households with pensioners..... 164**

СОДЕРЖАНИЕ:

ЭКОНОМИКА

Gheorghe ILIADI, Tatiana PARVAN

Методологическое обоснование достижения балансированной экономики.....	9
---	---

Gheorghe COSTANDACHI

Роль социального обеспечения в системе социальной сферы.....	21
---	----

Аяз ОРУДЖЕВ

Предпринимательство и его роль в экономике.....	32
--	----

Maria Carmen BUCUR

Особенности публичного мэнэджмента и закономерности развития автономии науки управления.....	41
---	----

Elena ACULAI

Методологические основы оценки бизнес-среды в Молдове.....	49
---	----

Sergiu NOVIC

Теоретические аспекты выгод и издержек от интеграции Республики Молдова в ЕС.....	56
--	----

Viorica ȘEPTELICI

Проблемы Внутреннего аудита в процессе кредитирования в республике молдова: некоторые трактовки.....	70
---	----

Maia PISANIUC, Natalia PALIU, Dorina HARCENCO

Развитие фондового рынка в условиях глобализации: тенденции, вызовы.....	80
---	----

Victoria GANEA, Tatiana LISIU

Аспекты развития финансовых промышленных групп в контексте развитие инноваций.....	92
---	----

Veaceslav BÂRDAN

- Влияние автомобильного транспорта на окружающую среду** 99

Leonard LEPĂDATU

- Статистические соображения потерпевших неудачу проектов в информационных технологий.....** 113

СОЦИОЛОГИЯ

Andrei TIMUȘ

- Создание социального государства – решающий фактор благосостояния населения.....** 120

Ion MOCANU

- Доверие населения Республики Молдова социальным институтам и выборным механизмам.....** 132

Anatolii ROJCO

- Методологическое и информационное обеспечение оценки уровня и условий жизни пенсионеров.....** 142

Valentina VINOGRADOVA

- Оценка состояния здоровья пенсионеров Молдовы.....** 153

Anatolii ROJCO, Oxana LIVIȚCHI

- Оценка бедности в домохозяйствах с пенсионерами.....** 164

ECONOMIE

ЭКОНОМИКА

FUNDAMENTAREA METODOLOGICĂ A MODIFICĂRILOR INSTITUȚIONALE ȘI A MECANISMULUI DE REGLEMENTARE A ASIGURĂRII ECHILIBRULUI FINANCIAR-CREDITAR

Gheorghe ILIADI, dr. hab., IEFS al AŞM

Tatiana PARVAN, cerc. șt. stag., IEFS al AŞM

Recenzent: Tudor BAJURA, dr. hab. IEFS al AŞM

This article is about the institutional modifications and new tools of regulation of financial-hereditary balance of national economy. In the article a complex of primary methodological arrangements that can be applied and can ensure the equilibration between monetary volume in circulation and volume of goods and services is recommended.

ROLUL PROTECȚIEI SOCIALE ÎN SISTEMUL SFEREI SOCIALE

Gheorghe COSTANDACHI, dr., IEFS

Recenzent: Gheorghe ILIADI, dr. hab.

This article gives a scientific assessment and identification of the social security system. Also are given and defined components of the system. Author has made an analysis of the current state of the social security system with the past Soviet stages. The work includes the analysis of the Moldovan social security system in comparison with foreign countries. The work is applied in nature and can be used in the management process. At the end of the work are given conclusions and suggestions.

ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСТВО И ЕГО РОЛЬ В ЭКОНОМИКЕ

*Аяз ОРУДЖЕВ, кандидат экономических наук,
Кабинет Министров Азербайджанской республики,
Социальный фонд вынужденных переселенцев,
Председатель фонда*

Рецензент: Иосиф БЕЛОУС, доктор экономики

The article is devoted to the theoretical problem - the notion of "entrepreneurship". The author makes a comparison between two economic categories: "entrepreneurship" and "business" and makes distinctions between them. In the article there are structural characteristics of the notion "entrepreneurship", such as initiative, risk, responsibility etc. And the author is of the opinion that entrepreneurship is an active subject of common production.

PARTICULARITĂȚILE MANAGEMENTULUI PUBLIC ȘI LEGITĂȚILE DEZVOLTĂRII AUTONOMIEI ȘTIINȚEI ADMINISTRAȚIEI

*Maria Carmen BUCUR, drd.
Şef Serviciu Direcția Gospodărire Comunală
Primăria Municipiului Constanța, România*

Recenzent: Gheorghe ILIADI, dr.hab., prof.univ.

In the paper, the peculiarities of public management applied in countries with developed democracy and liberal market system are presented. It is examined the possibility of applying this experience in Moldova with the condition that the theory and practice of administrative management will be improved.

МЕТОДИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ ОЦЕНКИ БИЗНЕС-СРЕДЫ В МОЛДОВЕ

Елена АКУЛАЙ, доктор экономики, ИЭФС

*Рецензент: Людмила СТАРИЦЫНА,
доктор экономики, ИЭФС*

In the paper, proposes on the evaluation of business environment in Moldova are presented. The evaluation is basing on analysis of tendencies of change of most important factors that impact entrepreneurial activity. The approach is intended to underlie the measures of entrepreneurship regulation state policy, and can be used for lobbying and protection of interests of business.

ASPECTELE TEORETICE ALE BENEFICIILOR ȘI COSTURILOR PRIVIND INTEGRAREA REPUBLICII MOLDOVA ÎN UNIUNEA EUROPEANĂ

Sergiu NOVIC, cerc. șt., IEFS

Recenzent: Alexandrin CARAGANCIU, dr., conf. univ.

In this article are analyzed the issues of the integration of the Republic of Moldova into the European space with the short and long term effects. The concept and structure of costs and benefits are developed arising from the process of the European integration. There are analyzed the issues of costs and benefits of the neighborhood with the EU. There are classified the possible negative and pozitive effects of EU enlargement of Moldova.

INTERNAL AUDIT ISSUES OF THE CREDITING PROCESS IN MOLDOVA

Viorica ȘEPTELICI, magistru, cerc.șt., IEFS

Recenzent: Ludmila STARITINA, dr., conf.cerc.

Once Moldova's economy transited to market relations, its main structural elements were also reorganized, including the banking system. After the dismantling of the centralized system and the formation of the national banking system, some state banks were converted into new commercial banks, having the experience of bankruptcy in rather tough conditions. This is motivated by the numerous economical changes, taking place in society, such as the development of bank activities, the increasing number of financial transactions, the merge and insolvency of commercial companies.

DEZVOLTAREA PIETEI VALORILOR MOBILIARE ÎN CONDIȚIILE GLOBALIZĂRII: TENDINȚE, PROVOCĂRI

Maia PISANIUC, dr.conf., ASEM
Natalia PALII, dr.conf., ASEM
Dorina HARCENCO, drd., ASEM

Recenzent: Gheorghe ILIADI, dr. hab., prof. univ.

The world financial sphere represents in fact the major share of the globalization of the economic activity. In the new stage of the international development, the financial sector prevails the real one. The national financial markets have been integrated progressively in the financial globalization network. The securities market and the financial institutions represent the sphere in which the basis for the economic growth is created, thus the investment resources are accumulated and redistributed. Concerning the securities market of Republic of Moldova, we must say that its market is in a primary phase, and plays an insignificant role in the economic growth.

ASPECTE ALE EVOLUȚIEI GRUPELOR FINANCIAR-INDUSTRIALE ÎN CONTEXTUL DEZVOLTĂRII INOVAȚIILOR

Victoria GANEA, conf. univ., dr.,

Tatiana LÎSÎI, dr.,

Consiliul Național pentru Acreditare și Atestare

Recenzent: *Gheorghe ILIADI, dr. hab.*

National features of regulation of economy, education systems and cultures, social institutes, etc. play the increasing role as factors of the dynamism economic development. The investment activity of world corporations which are carried out on the basis of long-term investment strategy, has got global scales, borders of the separate states for a long time are overcome. In modern conditions, the corporations actively use the financial innovations connected with «wholesale purchase» of the largest not only industrial and scientific and technical complexes, but also of the trading-marketing companies. Thus, estimating modern lines of transnational economic activities, it is necessary to emphasize, that not only its scales grow cardinal qualitative changes, but also occur in the line of diversification and integration of the capital.

INFLUENȚA TRANSPORTURILOR RUTIERE ASUPRA MEDIULUI ÎNCONJURĂTOR

Veaceslav BÂRDAN, lector superior, USM

Recenzent: Petru ROȘCA dr. hab., prof. univ., ULIM

In this article it is analysed the influence of terrestrial transports upon environment. There are elucidated as pollution ways, main toxic substances and other negative effects, as their influence upon lithosphere, aquatic medium and upon mans health. There are also mentioned some measures that can be undertaken in order to avert the noxious effects of transport activities.

CONSIDERENȚE STATISTICE ASUPRA RATEI DE EȘUARE A PROIECTELOR ÎN TEHNOLOGIILE INFORMAȚIONALE

*Drd. Leonard LEPĂDATU,
General manager computer
SHOP GROUP S.R.L., România, Constanța*

Recenzent: dr. hab.în economie, Gheorghe ILIADI

This paper is statistical considerations over failure rate in IT projects. This article is a continuation of articles published for strengthen of scientific research.

SOCIOLOGIE

СОЦИОЛОГИЯ

**CONSTRUIREA STATULUI SOCIAL –
FACTORUL DECISIV AL BUNĂSTĂRII POPULAȚIEI**

Andrei TIMUŞ, membru corespondent al AŞM

The article on "Building of social state as a main factor of nation welfare" relates about results of sociological researches in implementing of citizens' interests for ensuring of some principles which represent the factors of building social state in the future.

ÎNCREDEREA POPULAȚIEI REPUBLICII MOLDOVA ÎN INSTITUȚIILE SOCIALE ȘI MECANISMELE ELECTORALE

Ion MOCANU, drd., AŞM

Recenzent: Vladimir BLAJCO, dr. hab.

In the article is studied the influence of various socio-demographic characteristics and personal training on the policy guidelines of the population. Empirical basis of the paper is the results of sociological survey, undertaken by the Association of Sociology and Demography of the Republic of Moldova in December 2008. The article is dedicated to the regularities of radical market transformation and development of democratic processes.

ASIGURAREA METODOLOGICĂ ȘI INFORMATIIONALĂ A EVALUĂRII NIVELULUI ȘI CONDIȚIILOR DE TRAI ALE PENSIONARILOR

Anatolii ROJCO, dr., conf.cercetător, IEFS

Recenzent: Vadim MACARI, dr., conf.cerc.

In the article is proved the necessity of level and conditions estimation of pensioner's life not only at macrolevel, but also at microlevel. There are developed methodological principles of using in these purposes of Households Budget Survey dates, which are exposed to sorting according to types of households with pensioners. It is offered households typology on which basis all their set is exposed to sorting. The obtained data are used for the analysis of various aspects of level and conditions of pensioner's life.

EVALUAREA STĂRII SĂNĂTĂȚII PENSIONARILOR MOLDOVEI

Valentina VINOGRADOVA, c.ș., IEFS

Recenzent: Anatolii ROJCO, dr., conf. cerc.

In the article, the pensioners' state of health data, received from the investigation of households' budgets in 2007 are analyzed. The distribution of sickness rate and disablement, the sickness' structure and the accessibility of a public health service depending on the age of pensioners' household heads are examined here.

EVALUAREA SĂRĂCIEI ÎN GOSPODĂRIILE CASNICE CU PENSIONARI

Anatolii ROJCO, dr., conf. cerc., IEFS

Oxana LIVIȚCHI, drd., ASEM

Recenzent: Gheorghe COSTANDACHI, dr., IEFS

In the article given the level of poverty assessment of households which composition there are pensioners. It concluded that the most difficult circumstances are households consisting only of pensioners. Also presented data on the status of self-awareness materials and difficulties faced by these types of households.